

JANEZ TRDINA (1830-1905)

Slovenski pisatelj in etnolog

se je rodil 29. maja 1830 v družini trdnega kmeta v Mengšu na Gorenjskem. Že v družini je vsrkal vase sovražstvo do preživelih fevdalcev, čeprav je kot mladenič doživel platonsko ljubezen s hčerko nekega graščaka, kar govori o nekam čudni razklanosti in hkrati čustveni pomiritvi, ki se je kasneje v življenju izražala tudi kot kdajpakdaj čudne sorte čudaštvo. Marčna revolucija in pomlad narodov leta 1848 - vse to ga je prepojilo s svobodoljubnostjo in demokratičnostjo in tem idejam je ostal zvest vse življenje. Po končani gimnaziji v Ljubljani je na Dunaju po uspešnem študiju diplomiral iz zgodovine in zemljepisa. Zaradi revolucionarnih idej pa ni mogel dobiti zaposlitve na Slovenskem, ampak v Varaždinu, od koder pa je bil kmalu premeščen na gimnazijo v Reko. A tudi tukaj je med mladino razširjal svobodomiselnost in narodoljubnost (poleg tega pa se je še nahitro zaljubil in prehitro nesrečno poročil), zato so ga pri komaj 37. letih predčasno upokojili. Drugo polovico življenja je nato preživel na Dolenjskem, najprej pri prijatelju v Bršljinu, v gostilniški sobici, potlej pa v svoji hiši z vrtom v Novem mestu. Tukaj je hodil na dolge sprehode po vseh naseljih, se pogovarjal z ljudmi in si v svoj dnevnik zapisoval narodovo izročilo, ki ga je potem po svoje preoblikoval v čudovite pripovedne spise. V zavesti slovenskih bralcev bo ostalo njegovo ime najdlje zaradi njegovih Bajk in povesti o Gorjancih.